

Nr 121.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1919 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjt statsbidrag till vissa alkoholistanstalter.
(3:e avd.)

I en till riksdagen den 11 mars 1919 avlåten, till statsutskottet för förberedande behandling överlämnad proposition (nr 250) har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att av det på extra stat för år 1919 upptagna förslagsanslaget av 100,000 kronor till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må, utöver enligt kungörelsen den 27 oktober 1916 angående statsbidrag till driftkostnaderna vid alkoholistanstalter utgående statsbidrag, beträffande år 1919 utgå dels till erkända och enskilda alkoholistanstalter ett tilläggsbidrag med högst en krona för vårdtag, dels ock till erkända sådana anstalter ett extra garantibidrag med högst en krona för dag och vårdplats, allt enligt de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Under åren 1894—1915 utgingo jämlikt riksdagens beslut statsbidrag till vissa alkoholistanstalter. Från att till att börja med hava uppgått till endast 2,000 kronor och avsett en enda anstalt beviljades för år 1915 statsbidrag med sammanlagt 133,496 kronor till tolv anstalter. De under åren 1894—1915 utgående statsbidragen, som av riksdagen beviljades efter prövning av behovet i varje särskilt fall, voro huvudsakligen beräknade efter det antal vårdplatser, varje anstalt ansågs komma att disponera under det år, varför bidraget beviljades.

För vartdera av åren 1916—1919 har riksdagen på Kungl. Maj:ts förslag beviljat anslag på extra stat för bestridande av statens bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader. Berörda anslag, som givits förslagsanslags natur, bestämdes för år 1916 till

125,000 kronor, för vardera av åren 1917 och 1918 till 175,000 kronor samt för år 1919 till 100,000 kronor.

Genom kungörelser den 17 december 1915 (sv. förf.-saml. nr 547) och den 27 oktober 1916 (sv. förf.-saml. nr 470) har Kungl. Maj:t i enlighet med av riksdagen prövade grunder föreskrivit villkor och bestämmelser för åtnjutande av bidrag från anslaget för år 1916 respektive senare anslag. Sistnämnda kungörelse gäller tills vidare, så länge anslag för ändamålet beviljas.

Enligt bestämmelserna i nämnda kungörelser kunna erkända anstalter för vård av alkoholister ävensom enskilda dylika anstalter, vilka äro ägnade att på tillfredsställande sätt bereda sådan vård, komma i åtnjutande av statsbidrag till sina driftkostnader beträffande vårdade personer, för vilka vårdavgiften ej överstigit 3 kronor för dag.

Statsbidraget utgår enligt § 2 i kungörelserna till erkänd alkoholistanstalt

med högst 1 krona 50 öre för dag och sådan person, som vårdats å anstalten på grund av förordnande enligt lagen om behandling av alkoholister, samt

med högst 1 krona 25 öre för dag och person, som vårdats å anstalten enligt 26 § av samma lag.

Till enskild alkoholistanstalt utgår bidraget med högst 1 krona för dag och person, som vårdats å anstalten.

Dessutom stadgas emellertid såsom övergångsbestämmelse, att till erkänd eller enskild alkoholistanstalt, som åtnjuter statsbidrag till sina driftkostnader för år 1915, statsbidraget må för åren 1916—1918, därest detsamma enligt ovan angivna grunder skulle belöpa sig till lägre belopp, utgå med för år 1916 90 procent, för år 1917 80 procent och för år 1918 70 procent av bidraget för år 1915. Berörda bestämmelse förestavades av önskvärdheten av att icke alltför stora rubbningar förorsakades i de år 1915 statsunderstödda anstalternas ekonomi och att dessa anstalter därför skulle erhålla en viss övergångstid för att anpassa sig efter de nya förhållandena.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1918 års lagtima riksdag nr 425 därom gjorda framställning har riksdagen medgivit, att, utan hinder av de utav riksdagen godkända grunder för åtnjutande av statsbidrag från ovannämnda på extra stat för år 1918 upptagna förslagsanslag av 175,000 kronor, av samma anslag finge beträffande år 1918 utgå ett tilläggsbidrag med högst en krona för vård dag enligt i statsrådsprotokollet angivna grunder till sådana anstalter, vilka erkänts som allmänna enligt 2 § i lagen om behandling av alkoholister den 30 juni 1913.

Genom brev till socialstyrelsen den 20 juni 1918 har Kungl. Maj:t därefter föreskrivit, att, utöver det i § 2 i kungörelsen den 27 oktober 1916 angående statsbidrag till driftkostnaderna vid alkoholistanstalter bestämda statsbidraget till erkänd alkoholistanstalt, finge till sådan anstalt beträffande år 1918 utgå ett tilläggsbidrag med högst en krona för varje vård dag, för vilken statsbidrag enligt bestämmelserna i samma kungörelse åtnjötes.

Såväl utjämningsbeloppet till erkänd eller enskild alkoholistanstalt enligt övergångsbestämmelserna i kungl. kungörelsen den 27 oktober 1916 som det särskilda bidraget till driftkostnaderna vid erkända alkoholistanstalter enligt kungl. brevet den 20 juni 1918 utgingo sålunda endast till och med utgången av år 1918. Från och med ingången av år 1919 äga följaktligen såväl erkända som enskilda alkoholistanstalter tillgodonjuta statsbidrag uteslutande enligt de i kungörelsen den 27 oktober 1916 stadgade grunder, vilka avse viss ersättning för vård dag.

Under betonande av att ett bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke får prejudicera storleken för framtiden och under förändrade förhållanden av det till ifrågavarande anstalter utgående statsbidraget, finner sig utskottet böra tillstyrka Kungl. Maj:ts framställning.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att av det på extra stat för år 1919 upptagna förslagsanslaget av 100,000 kronor till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må, utöver enligt kungörelsen den 27 oktober 1916 angående statsbidrag till driftkostnaderna vid alkoholistanstalter utgående statsbidrag, beträffande år 1919 utgå dels till erkända och enskilda alkoholistanstalter ett tilläggsbidrag med högst en krona för vård dag, dels ock till erkända sådana anstalter ett extra garantibidrag med högst en krona för dag och vård plats, allt enligt de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Stockholm den 12 maj 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.